

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KREITI YA 12

SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA PELE (FAL)

LEPHEPHE LA BOBEDI (P2)

DIBOKWANE/HLAKOLA 2017

MEPUTSO: 70

NAKO: Diiri tše 2

Palomoka ya matlakala a dipotšišo ke 13.

DITAELO LE TSHEDIMOŠO

1. Badišiša ditaelo ka šedi pele o thoma go araba dipotšišo.
2. O se ke wa leka go bala lephephe ka moka. Lebelela diteng letlakaleng le le latelago gomme o laetše dinomoro tša dipotšišo tša dingwalo tšeo o di badilego. Ka morago ga moo, bala dipotšišo gomme o kgethe tšeo o nyakago go di araba.
3. Lephephe le arotšwe ka DIKAROLO TŠE NNE:

KAROLO YA A:	Padi	(35)
KAROLO YA B:	Papadi/Terama	(35)
KAROLO YA C:	Dikanegelokopana	(35)
KAROLO YA D:	Theto	(35)
4. Araba dipotšišo TŠE PEDI fela go tšwa DIKAROLONG TŠE PEDI.

KAROLO YA A:	Padi Araba dipotšišo ka moka.
KAROLO YA B:	Papadi/Terama Araba dipotšišo ka moka.
KAROLO YA C:	Dikanegelokopana Araba dipotšišo ka moka.
KAROLO YA D:	Theto Araba dipotšišo ka moka.
5. Diriša lenaneotekolo.
6. Latela ditaelo ka šedi go KAROLO YE NNGWE le YE NNGWE.
7. Nomora dikarabo tša gago go swana thwii le ka fao dipotšišo di nomorilwego ka gona ka gare ga lephephe la dipotšišo.
8. Thoma KAROLO YE NNGWE le YE NNGWE letlakaleng LE LEFSA.
9. Kakanyo mabapi le taolo ya nako: Šomiša tekano ya metsotso ye e ka bago ye 60 KAROLONG YE NNGWE le YE NNGWE.
10. Ngwala ka bothakga, ka mongwalo wa go balega.

LENANEOTEKOLO

KAROLO YA A: PADI		
Araba dipotšišo KA MOKA.		
NOMORO YA POTŠIŠO	MEPUTSO	NOMORO YA LETLAKALA
1.1 <i>Kgati ya moditi</i>	18	4
1.2 <i>Kgati ya moditi</i>	17	5
KAROLO YA B: PAPADI/TERAMA		
Araba dipotšišo KA MOKA.		
2.1 <i>Di šitile Phaahla</i>	18	6
2.2 <i>Di šitile Phaahla</i>	17	7
KAROLO YA C: DIKANEGELOKOPANA		
Araba dipotšišo KA MOKA.		
3.1 'Hallo Baby ...!'	18	9
3.2 'Mahlale ga se a thuto fela'	17	10
KAROLO YA D: THETO		
Araba dipotšišo KA MOKA.		
4.1 'La pitšana'	17	11
4.2 'Tebatšo'	18	12

LENANETEKOLO/LENANEOTSHWAYOTSHWAYO

- Dira leswao (✓) go lenaneotekolo le le latelago go kgonthišiša ge e ba o lateletše ditaalo gabotse.

KAROLO	NOMORO YA POTŠIŠO	PALO YA DIPOTŠIŠO TŠEO DI ARABJAGO	LESWAO (✓)
A: Padi	1.1–1.2	1	
B: Papadi/Terama	2.1–2.2	1	
C: Dikanegelokopana	3.1–3.2	1	
D: Theto	4.1–4.2	1	

HLOKOMELA: Kgonthišiša gore o arabile dipotšišo go tšwa dikarolong TŠE PEDI fela.

KAROLO YA A: PADI**POTŠIŠO YA 1: KGATI YA MODITI – OK Matsepe**

Bala ditsopolwa tše ka šedi gore o tle o kgone go araba dipotšišo.

1.1 SETSOPOLWA SA A

'Homola, lefeela tena! Ke dilo mang tšona tšeo o di bolelago gomme o tlogetše tšeo ke le bileditšego tšona ...?'

'A go homole wena kgoši gobane felo fa o re bileditše go tla go bolela! O re a homole? Go homola moo ga se sona a llogo ka sona ge a re o re biletša go tla go ba dimumu mo kgorong? Kgoši, lesetša Kutollo gore a ntšhe se se lego ka mafahleng a gagwe! Emelela o tšwele pele wena Kutollo, re ka tenwa ke bofšega bjale gona!' 5

Mongangapane o ile go bolela ka mokgwa woo, kgoši a selekega moo a ilego a se tsebe gore a ka reng; ya re ge a ema ka dinao gore a ngale a ikele ka lapeng bjalo ka mehla a tlogelago banna kgorong ge a lebanywa le taba ya gagwe, Mongangapane a re: 'Lehono gona kgoši ge o ka etša ka mehla wa ngalela ka lapeng, ke gona o tlogo go tseba gore ge ba re kgoro e ja mong wa yona ba šupa eng! Wena nke lehono o leke bjalo ka mehla re bone ge gonabjalebja o ka se be o le difarong tša badimo mola lapa lela la gago le hlologaditšwe le ka mollo! Ga ke go ganetše, ke re wena leka fela!' 10 15

[Letl. 36]

- 1.1.1 Ditiragalo tša setsopolwa se di tšweletša tikologo ya mohuta mang? Fahlela ka dintlha TŠE PEDI. (3)
- 1.1.2 Tšweletša tswalano gare ga Kutollo le Mongangapane. (1)
- 1.1.3 Mongangapane ke monna yo bogale. Fahlela ka dintlha TŠE THARO. (3)
- 1.1.4 Ke thulano ya mohuta mang yeo e tšwelelago setsopolweng se? Fahlela karabo ya gago ka lebaka. (2)
- 1.1.5 Mohola wa poledišano setsopolweng se ke ofe? Efa dintlha TŠE PEDI. (2)
- 1.1.6 Na molwantšhwa go ya ka ditiragalo tša padi ye ke mang? (1)
- 1.1.7 Setsopolwa se se tšweletša moya wa mohuta mang? Fahlela karabo ya gago. (2)
- 1.1.8 Mantšu a Mongangapane a tšweletša thuto efe? Efa dintlha TŠE PEDI. (2)
- 1.1.9 Utolla maikutlo a Mongangapane setsopolweng se. Fahlela karabo ya gago. (2)

LE

1.2 SETSOPOLWA SA B

Mohumagadi Mmatshapho o manyaming ao go sa tsebjego gore a ka lekanywa goba a bapetšwa le afe. Ngwetši o ile go tloša ngwana yola wa thagaletswalo letsweleng a se ke a diega go akgola yo mongwe yoo fela a tlišitšego manyami a a fetago a yola wa pele, gobane e le ge yena e be e se lehwepe eupša mošemane bjalo ka bašemane ka moka, go tla ga gagwe go ile gwa phalwa ke mola a se hlwe a itshwenya. <u>Motho ya re mola a hlokwa bjalo ka aretse ya re e le yoo a tšile gwa thwe go phalwa ke mola a itesetše – e ka ba molato ke eng?</u>	5
Moragonyana ga go tla ga gagwe Mmatshapho o ile a thoma go lemoga gore go se iketle ga motse wa gagwe ke ka lebaka la mohumagadi wa Kgoši Dianthona ...	10
'Ke tšile go wena ge o mpona ke ilale, ke tlišitšwe ke go se iketle ga ka.'	
'Tlaa natšo.'	
'O tseba gabotse gore ke na le ngwetši, eupša tšwelopele ga e ntshe, baphekodi ba re ke tle ke go khunamele.'	15
'Bjang mola ke se badimo?'	
'Bjang mola o se badimo e le ditaola tše di bolelago ka mokgwa woo? Ke tšona di rego go swanetše go ba ka mokgwa woo!'	
'Ke tša mang?'	
'Tša moswari wa lapa la ka.'	20
'Yo e lego mang?'	
'O ka se mo tsebe.'	
'Ge nka se mo tsebe yena le tšona o kgonne bjang go ntseba?'	
'Ke mo ke sa swarego gabotse.'	

[Letl. 51]

- 1.2.1 Ditiragalo tša setsopolweng se di diragala tikologong efe? Fahlela ka dintlha TŠE PEDI. (3)
- 1.2.2 Thulano ya setsopolweng se e hlotšwe ke eng? Efa dintlha TŠE PEDI. (2)
- 1.2.3 Tswalanya ditiragalo tša setsopolwa se le leina la Mohumagadi Mmatshapho. (2)
- 1.2.4 Na mohola wa poledišano ke ofe setsopolweng se? Efa dintlha TŠE PEDI. (2)
- 1.2.5 Hlaloša moya wo o fokago setsopolweng se o fahlele ka dintlha TŠE PEDI. (3)
- 1.2.6 Hlaloša semelo sa Mmatshapho ka ntlha E TEE o be o fe lebaka la ntlha ya gago. (2)
- 1.2.7 Tšweletša molaetša wo o tlišwago ke moanegi lefokong leo le thaletšwego. (1)
- 1.2.8 Go ya ka tsebo ya gago ya padi ye, efa maikutlo a gago mabapi le seo se diragaletšego ngwana yo go bolelwago ka yena. Fahlela karabo ya gago. (2)

PALOMOKA YA KAROLO YA A: 35

KAROLO YA B: PAPADI/TERAMA

POTŠIŠO YA 2: *DI ŠITILE PHAAHLA* – SN Tseke

Bala ditsopolwa tše ka šedi gore o tle o kgone go araba dipotšišo.

2.1 SETSOPOLWA SA C

LEHLANYE:	O ka no mpha ka botlalo ka ge ke le monna nka se botše motho. Mohlomongwe nka phološa yo morwa wa ka.	
NAMELE:	A ke re o a kwa gore go ile tse! mo motseng? Taba e a bolelwa. Ba re lehono le ga go iwe sekolong bjale ka mehleng. Mogwanto wa go ya gona o thoma ka iri ya lesome mesong yona ye.	5
LEHLANYE:	Ke a kwa. Bjale go gwanta bomang, ba hubakiša eng, ba gwantela mang?	
NAMELE:	Go gwantelwa hlogo ya sekolo le maloko a komiti ya sekolo ka lebaka la ge ba re barutiši ga ba rute le gore ba ratana le bannyana bao ba lobjago ka tšhelete le yona meputso ye mentši melekong.	10
LEHLANYE:	Hleng nke taba ye e tla ba nnete monna Namele? Gape matšatši a re no bona lena barutiši le bannyana le bašemanyana le sa fapane mo menyanyeng, mahung le gona mekgobeng ya motse bošego le mosegare.	15
NAMELE:	Ga se barutiši ka moka le bana ka moka. Bona ba tsebja ke bana, ba tla ba bolela ka maina lehono.	
LEHLANYE:	E! Ba ka šupa wena ka ge o tsebega ka kudu mo baneng le go rena batswadi?	20
NAMELE:	Ba šupa nna! Nna bjang botala Namele! Rena re thibile difate, re itia meetse, kwena tša lala madibeng.	

[Letl. 9]

- 2.1.1 Ke tikologo ya mohuta mang yeo e tšweletšwago ke setsopolwa se? Fahlela ka mehlala YE MEBEDI. (2)
- 2.1.2 Efa mohola wa poledišano ya Lehlanye le Namele go tšwa setsopolweng se ka dintlha TŠE PEDI. (2)
- 2.1.3 Polelo ya Namele ya boraro e tšweletša dintlha tšeo di hloago thulano. Efa TŠE PEDI. (2)
- 2.1.4 Efa semelo sa Namele go ya ka polelo ya gagwe ya mafelelo. Fahlela karabo ya gago. (2)
- 2.1.5 Na setsopolwa se se ka bapalega sefaleng? Tiiša ntlha ya gago ka mabaka A MABEDI. (2)
- 2.1.6 Ke moya wa mohuta mang wo o tšweletšwago ke polelo ya Namele ya mathomo? (1)

- 2.1.7 Hlaloša kgopolokgolo yeo e tšweletšwago ke polelo ya boraro ya Lehlanye. Efa dintlha TŠE PEDI. (2)
- 2.1.8 Ke maikutlo afe ao a tšweletšwago ke polelo ya mafelelo ya Namele? A hlaloše ka ntlha E TEE. (2)
- 2.1.9 Go ya ka tsebo ya gago ya puku ye, setsopolwa se se tšweletša legato lefe la thulaganyo? Fahlela. (2)

LE

2.2 SETSOPOLWA SA D

(Theepe o na le Mohwiti, Thedimogane le Dipherefere, rangwane wa gagwe ka ntlong, gomme Mohwiti o ba fa ka moo a sepetšego ka gona ka tša sego sa meetse.)

- MOHWITI: Ke sepetše gabotsebotse mo go sa belatšego le gatee.
- DIPHEREFERE: Motho ge bjala bo setše mpeng ya gagwe o bolela bjalo ka wena. Nke o a gafa. O be o sepela o eya kae?
- MOHWITI: Ke tagilwe ke lethabo. Ke tšea tše nkego o be o le gona maloba ge yo morwago a nthoma go yo mo phopholeletša segameetse kua go ba ga Maotoaphoka, ke ra Ngwato. 5
- DIPHEREFERE: Ke go bone gore o bina pele ga moropa. Thoma gape moo o bego o swanetše go thoma gona.
- THEDIMOOGANE: Aowa, a ke re le mo tsene ganong beng ba ka. Yo morwago o ile mohlantse wola o ile Bobididi a ya go yo Mohwiti go mo kgopela gore a ye go mo kgopelela mosadi ga Maotoaphoka. Bjale o re fa ditaba maloka le mesepelo ya gagwe. Ke be ke re mo fe nako a re alele tšona. 10
- DIPHEREFERE: Ke kwele, se se nnyamišago ke ge yo, morwake a sa roma motho mola bafsa ba re mmapelo o ja serati, sekgethelwa ga a se rate. Kgane o swele ka ganong moisa yo? 15
- MOHWITI: **Aowa ga se semuma mong wa ka, eupša o ripša molomo wa go ka loša ngwanenyana wa sekolo ke melao ya Kgoro ya Thuto.** 20

[Letl. 68–69]

- 2.2.1 Ke thekniki efe yeo mongwadi a e šomišitšego go hlahla babadi? Efa mehola YE MEBEDI ya thekniki yeo. (3)
- 2.2.2 Akaretša kgopolo yeo e rwelwego ke polelo ya Dipherefere ya mafelelo ka dintlha TŠE PEDI. (2)
- 2.2.3 Efa tikologo go ya ka ditiragalo tša setsopolweng se. Fahlela ka ntlha E TEE. (2)

- 2.2.4 Ke eng seo se ka dirago gore setsopolwa se se bapalege? Efa dintlha TŠE THARO. (3)
- 2.2.5 Tšweletša moya wo o fokago setsopolweng se. Fahlela karabo ya gago. (2)
- 2.2.6 Ke thuto efe yeo e tšweletšwago ke lefoko leo le kotofaditšwego? Fahlela ka dintlha TŠE PEDI. (2)
- 2.2.7 Akanya sephetho sa Mohwiti morago ga polelo ya bobedi ya Dipherefere. (1)
- 2.2.8 Utolla maikutlo a Dipherefere polelong ya gagwe ya mathomo. Fahlela. (2)

PALOMOKA YA KAROLO YA B: 35

KAROLO YA C: DIKANEGELOKOPANA**TŠA LEFASE GA DI FELE – MFC Matshela le ba bangwe****POTŠIŠO YA 3****'HALLO BABY...!'****3.1 SETSOPOLWA SA E**

'O ka mpotšiša potšišo yeo o nago le karabo ya yona? A o sephokophoko sa mohuta mang o palelwago ke go ikhweletša karabo ka noši?' Palesa a realo a šutša bjalo ka tau ya tswetši e tšeetšwe tawana.

'Ke re tlogela mahlapa, re šogišane nngalaba ye ka boleta le setho.' Ke Thabo ka boleta. 5

'E sego Sewela, ngwanenyana yo monyenyanane bjale. A tloga a re o alela wena?

Seo o se dirago ke *Chicken Murder*. Aowa, e sego Sewela. Ke a sola.'

'Ke re o kwele mang?'

'Ngwanenyana wa ntshe le yena ... O tsefelwa ke marei a Corolla?' 10

Palesa o ile a kgatla metswiri ya be ge a furaletše Thabo.

Thabo o ile a tšwa ka dikobong ditsebe tša gagwe di tswikinya metswiri ya go kgatlwa ke Palesa. O rile go fihla ka khitšhing a hwanyolla *Cider* ka setšidifatšing, a ituela kotikoti yeo hlogong. O rile go ituela yeo ya mathomo hlogong, tše tlhano tša e šala nthago di lebile lebitleng leo le bitšwago mpa. 15

E be e le iri ya pele mesong ge Thabo a thoma go lora. Ai! Go lora o hlabošetše lentšu le gona ... A hleng eke ke sebe? Toro yeo ya Thabo e balega ka tsela ye:

'*Hallo baby* ... Sewela, Sewela o wa ka! O yo botse. O phala le ... le ... Palesa ... malehufana.' 20

[Letl. 87]

- 3.1.1 Ditiragalo tša setsopolwa se ke tša tikologo ya mohuta mang? Fahlela karabo ya gago ka dintlha TŠE PEDI. (3)
- 3.1.2 Ke thulano ya mohuta ofe ye e tšwelelago mo setsopolweng se? Fahlela karabo ya gago. (2)
- 3.1.3 Polelo ya Thabo ya mathomo e tšweletša semelo sa mohuta mang sa gagwe? Fahlela karabo ya gago. (2)
- 3.1.4 Molwantšhi wa kanegelokopana ye ke mang? Fahlela karabo ya gago. (2)
- 3.1.5 Ke moya ofe wo o fokago setsopolweng se? Fahlela karabo ya gago. (2)
- 3.1.6 Kanegelokopana ye e theilwe godimo ga poledišano. Efa meholo YE MERARO ya poledišano setsopolweng se. (3)
- 3.1.7 Ke thuto efe yeo mongwadi a ratago go ruta mmadi ka kanegelokopana ye? (1)

- 3.1.8 Go ya ka tsebo ya gago ya kanegelokopana ye na mongwadi o atlegile go thumo ya gagwe? Fahlela. (1)
- 3.1.9 Efa maikutlo a gago mabapi le ditiro tša Thabo. (2)

LE

'MAHLALE GA SE A THUTO FELA'

3.2 SETSOPOLWA SA F

... Monna wa molao o swanetše go ntšha magadi a e gape le mabotlana ka ge a ile a fora Selina mola ba latswana maleme. Re bona satšene a thoma go **goga maoto**. Ga a sa na le mafolofolo, Satšene o ile a re ga a na tšhelete ya go nyala. Fao a tla botse gobane Selina o rile: *'Don't worry'* ka tšhelete ya go nnyala. Ke tla go fa *'five thousand'* wena o tla roma bommaditsela. 5
Batswadi ba ka se tsebe selo.

Satšene a amogela matsebetsebe a loka potleng. Selina o ile a ba a bea **mokganya phatleng** go se nko ye e tšwago lemina. A be a ipotša gore o tla ya go inyadiša ka swele.

Selina o rile ge a tsena ka pherwana ya bosatšene, a thuntšhetšwa lerole 10
ke kgarebjana yeo e bego e swiela lebala. Sepshinyetšakgole seo sa fo mo tomolela mahlo sa se mo tamiše go laetša gore o latile noga moleteng. O rile ge a tsena ka fale ntleng ya be eke semamathane se šetše se lomile satšene tsebe gore se tseleng. Satšene o ile a tšwa a swere raborolo a re: 15
'Ngwanenyana towe! Ntšwele motse pele ke go thwathwanya hlogo ye ka selwana se. O ra gore ke mang yo a ka nyalago motho le khwaere ya bana? Dula le go rutega fao ga gago.'

[Letl. 49–50]

- 3.2.1 Naa satšene o tswalana bjang le Selina? (1)
- 3.2.2 Efa semelo sa satšene. Fahlela ka dintlha TŠE PEDI go tšwa setsopolweng. (3)
- 3.2.3 Efa mohuta wa thulano wo o tšwelelago setsopolweng se. Fahlela karabo ya gago. (2)
- 3.2.4 Akaretša kgopolo yeo e tšweletšwago ke lefoko leo le sekamišitšwego. (1)
- 3.2.5 Ke kgopolokgolo efe yeo e tšweletšwago ke dikafoko tšeo di kotofaditšwego? (2)
- 3.2.6 Ke moya wa mohuta mang wo o tšwelelago setsopolweng se? Fahlela ka dintlha TŠE PEDI. (3)
- 3.2.7 Ke molaetša ofe wo o tšweletšwago ke setsopolwa se? Fahlela ka dintlha TŠE PEDI. (2)
- 3.2.8 Re utollele maikutlo a gago mabapi le ditiro tša Selina. Fahlela ka dintlha TŠE PEDI. (3)

PALOMOKA YA KAROLO YA C: 35

KAROLO YA D: THETO**DIRETO TŠA SESOTHO SA LEBOA – Prof. DM Kgobe****POTŠIŠO YA 4**

Araba dipotšišo TŠE PEDI.

4.1 Bala sereto sa ka tlase gomme o arabe dipotšišo tša go se latela.

La pitšana – LP Thoka

- 1 Ge e le lehu re hwile la pitšana,
- 2 Gobane la sego lona le ka rokwa,
- 3 Afrika-Borwa ruri e tsenetšwe ke sera,
- 4 Boramaledu ba iphetošitše dipoo tša marurušo,
- 5 Ba iphetošitše mekoko ruri ba a kopa,
- 6 Ba iphetošitše dikgotho ruri ba a kgotha,
- 7 Ba itirela boithatelo ka bana le basadi,
- 8 Ba šomiša mmušo wa mokoko,
- 9 Ke bo sekopa le matswiana;
- 10 Matheka ba ithinyolla ka digotlane tša ditlolamelora
- 11 Bangwe merogo ba ikgela diphoofofolong,
- 12 Ba re ba fodiša tšhitadingaka ka madimahlweka.
- 13 Ba ithekgile ka diema tša batala,
- 14 Ba re nka ja mo nka nona,
- 15 Ba re mosadi ke kgano o gola ...
- 16 Ba re mosadi ke tloo o gola ...
- 17 Ba re o bone molete wa tšhošwane mabala,
- 18 Beng ba tsena ka merwalo, ba rwaleletše.
- 19 Le reng le tlaiša baapei le barwedi ba lena?
- 20 Le reng le iphile diokobatši le madila.
- 21 E ka ba ke bogaswi goba madirwakaboomo?
- 22 E ka ba ke dinotagi goba ke malwetši?
- 23 Dirang diteko tša monagano lena dingaka,
- 24 **Dirang mošomo wa lena boradikepisana,**
- 25 Bokata le bobolai ke bogole bja letšatši Afrika-Borwa,
- 26 Ba swarwa lehono ka moswana ba sepela mmileng,
- 27 Basadi ga ba sa ya mahung le melatong,
- 28 Di ka šala di itšhebetša ka ba ditlolamelora.

[Letl. 78]

- 4.1.1 Tsopola mohlala wa poeletšo temanathetong ya mathomo o be o laetše mohola wa tirišo ya yona mo seretong se. (2)
- 4.1.2 Laetša sebopego sa ka ntle sa sereto se ka dintlha TŠE THARO. (3)
- 4.1.3 Akaretša methalotheto ya 6 le 7 ka mantšu a gago. (2)
- 4.1.4 Ke thekniki efe yeo moreti a e šomišitšego methalothetong ya 21 le 22? Efa mohola wa yona. (2)

- 4.1.5 Ke kgopolokgolo efe yeo e tšweletšwago ke mothalotheo wo o kotofaditšwego? Fahlela karabo ya gago ka dintlha TŠE PEDI. (2)
- 4.1.6 Ke moya ofe wo o tšweletšwago ke methalotheo ya 26, 27 le 28? Fahlela karabo ya gago ka dintlha TŠE PEDI. (3)
- 4.1.7 Utolla maikutlo a moreti temanathetong ya mafelelo. Fahlela ka dintlha TŠE PEDI. (3)

LE

- 4.2 Bala sereto sa ka tlase gomme o arabe dipotšišo tša go se latela.

Tebatšo – Dr. MA Makgopa

- 1 O nkgahlile ngwana' Serogole
- 2 O nkgahlile ka dilo ka moka tša gago,
- 3 Tšatši la mathomo ngwana' Serogole,
- 4 Ke rile ke go bona ka kwa ke kgahlega,
- 5 Ke rile go go bona o sepela,
- 6 Ka bona o sepela ka go nanabetša,
- 7 Eke o katse e iketletše go sepela.
- 8 Kgarebe sebakwa ke masogana,
- 9 Kgarebe ya nko ya lenono,
- 10 Nko ya go etša ya boramošweu.
- 11 Ngwana' Serogole ge o bolela,
- 12 Ka ganong go tšwa gauta.
- 13 Ke be ke ipotša gore mo ke lego gona,
- 14 Ke bofelong bja bophelo.
- 15 Ke rile go go bona,
- 16 Ka thobologa pelo,
- 17 Ka tloga bošuaneng bja ka,
- 18 Ka lebaka la gago ngwana' Serogole,
- 19 Wa nthoba pelo bokathoba ya Makgowa
- 20 Ka bona bophelo go nna bo le gona
- 21 Wa ntebatša mahloko le mašwana Tebatšo.
- 22 Ke leboga bošego le mosegare,
- 23 **Gobane ke kgale ke gerema le lefase,**
- 24 **Motho wa go swana le wena ga a gona.**
- 25 O nkagile, o nthekgile ka gohle,
- 26 Ke tla go leboga bošego le mosegare.
- 27 Tebatšo, moswana o boletše a re:
- 28 Montshepetšabošego ke mo leboga bo sele.

[Letl. 65–66]

- 4.2.1 Tsopola poeletšo mothalotheoteng wa 4 o be o fe le mošomo wa yona. (2)
- 4.2.2 Tsopola sekapolelo temanathetong ya mathomo o be o fe mošomo wa sona bjale ka ge se dirišitšwe seretong se. (2)

- 4.2.3 Laetša morumokwano mo temanathetong ya mathomo o be o fe mohola wa wona. (2)
- 4.2.4 Ka ntlha E TEE akaretša mothalotheo wa 8. (1)
- 4.2.5 Laetša ka mo kgethontšu e dirišitšwego ka gona mothalotheong wa 12. (2)
- 4.2.6 Ke moya ofe wo o tšweletšwego ke methalotheo ya 17, 18 le 19? Fahlela ka dintlha TŠE PEDI. (3)
- 4.2.7 Aroganya mothalotheo wa 25 go ya ka dikarolometara. (2)
- 4.2.8 Akanya molaetša wo o tšweletšwego ke seema mothalotheong wa 28. (1)
- 4.2.9 Re alele maikutlo a moreti ka methalotheo yeo e kotofaditšwego. Fahlela ka dintlha TŠE PEDI. (3)

PALOMOKA YA KAROLO YA D: 35
PALOMOKA YA TLHAHLOBO: 70